

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcov **1/ V.**, naposledy bytom v B., **2/ M.**, bývajúcej v B., zastúpenej JUDr. E., advokátkou, so sídlom v B., proti žalovanej **Ing. arch. L.**, bývajúcej v B., zastúpenej Mgr. B., advokátom v B., **o určenie vlastníctva a vydanie časti pozemku**, vedenej na Okresnom súde Bratislava III pod sp. zn. 13 C 278/2005, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave zo 7. júna 2012 sp. zn. 3 Co 181/2010 takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave zo 7. júna 2012 sp. zn. 3 Co 181/2010 **z r u š u j e** a vec mu vracia na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e

Žalobou doručenou Okresnému súde Bratislava III 20. decembra 2005, naposledy upraveným petitom sa žalobcovia domáhali určenia, že sú vlastníkami spornej časti pozemku o výmere 21 m², určenej zameraním podľa súdom nariadeného znaleckého posudku geometrického plánu z pôvodných pozemkov, parc. č. X., ostatné plochy o výmere 87 m² a parc. č. X., záhrady o výmere 91 m², nachádzajúcich sa v katastrálnom území R., zap. na LV č. X.. Zároveň žiadali, aby súd uložil žalovanej povinnosť vypratať spornú časť pozemku o výmere 21 m², ktorú neoprávnene užíva a uložil jej povinnosť nahradiť im trovy konania.

Okresný súd Bratislava III rozsudkom z 21. apríla 2010 č.k. 13 C 278/2005-254 žalobu zamietol a žalobcom uložil povinnosť nahradiť žalovanej trovy konania v sume 989,60 Eur k rukám jej právneho zástupcu do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Na základe vykonaného dokazovania mal preukázané, že žaloba je nedôvodná, pretože žalovaná nezasiahla svojou činnosťou do pozemku žalobcov a výmera ich pozemku zostala nezmenená.

Právne svoje rozhodnutie vo veci samej odôvodnil § 123, § 124, § 126 ods. 1 a § 134 ods. 1 Občianskeho zákonníka. O náhrade trov konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p.

Na odvolanie žalobcov Krajský súd v Bratislave rozsudkom zo 7. júna 2012 sp. zn. 3 Co 181/2010 rozsudok súdu prvého stupňa (v záhlaví nesprávne uvedený Okresný súd Bratislava II) ako vecne správny podľa § 219 O.s.p. potvrdil a žalovanej náhradu trov odvolacieho konania nepriznal. Právne svoje rozhodnutie vo veci samej odôvodnil § 123, § 124 a § 126 ods. 1 Občianskeho zákonníka a § 3 ods. 2 a 4, § 4 ods. 1, § 46 ods. 1 a § 70 ods. 2 zákona č. 162/1995 Z.z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že súd prvého stupňa náležite zistil skutkový stav veci a jeho právny záver je zákonu zodpovedajúci. Žalobcovia v odvolaní neargumentovali skutočnosťami, ktoré by mali za následok zmenu súdom prvého stupňa zisteného stavu alebo jeho právneho hodnotenia, ani takými, o ktorých by súd prvého stupňa pri rozhodovaní o veci nebol mal vedomosť alebo ktoré by nebol uvážil. Z konania pred súdom prvého stupňa i odvolacím súdom iný, než napadnutým rozsudkom vyslovený právny záver nevyplýva a v odvolaní uvedené argumenty nie sú spôsobilé privodiť iné právne hodnotenie stavu veci. O náhrade trov konania rozhodol podľa § 224, § 142 ods. 1 a § 151 O.s.p.

Proti tomuto rozsudku krajského súdu podala žalobkyňa dovolanie z dôvodu, že ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania (§ 241 ods. 2 písm. a/ O.s.p. v spojení s § 237 písm. b/ O.s.p.). Túto vadu konania videla v pochybení odvolacieho súdu, keď vo veci konal a rozhodol bez toho, aby skúmal podmienky konania. V prípade, že by tieto podmienky skúmal, zistil by, že žalobca zomrel pred vyhlásením rozhodnutia odvolacím súdom, a teda v čase jeho vyhlásenia nemal spôsobilosť byť účastníkom konania.

Žalovaná vo vyjadrení k dovolaniu uviedla, že žalobkyňa nie je aktívne legitimovanou na podanie dovolania z dôvodu, že postupom odvolacieho súdu, ktorý vyhlásil napadnuté rozhodnutie v čase, keď už žalobca nežil, nedošlo k žiadnej ujme na jej právach. Poukázala na skutočnosť, že žalobkyňa bola v priebehu celého konania nečinná a bola zastúpená advokátkou. Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky navrhla dovolanie zamietnuť, alternatívne ako neprípustné odmietnuť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods.1 O.s.p.), po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), zastúpený advokátom (§ 241 ods. 1 O.s.p.), proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 237 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.), preskúmal napadnutý rozsudok odvolacieho súdu v rozsahu podľa § 242 ods. 1 a 2 O.s.p. a dospel k záveru, že dovolanie je dôvodné.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

Dovolací súd je podľa ustanovenia § 242 ods. 1 O.s.p. viazaný rozsahom podaného dovolania i uplatnenými dovolacími dôvodmi. Dovolací súd nie je viazaný rozsahom dovolacích návrhov podľa § 242 ods. 2 písm. a/ až d/ O.s.p. Dovolacie dôvody, ktorými bolo dovolanie odôvodnené, dovolací súd pritom neposudzuje podľa toho, ako ich dovolateľ označil, ale podľa obsahu tohto opravného prostriedku. Obligátorne (§ 242 ods. 1 O.s.p.) sa zaoberá procesnými vadami uvedenými v § 237 O.s.p. a tiež inými vadami, pokiaľ mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

Zákonné ustanovenie § 237 O.s.p. pripúšťa dovolanie proti každému rozhodnutiu (rozsudku alebo uzneseniu) odvolacieho súdu, ak konanie, v ktorom bolo vydané, je postihnuté niektorou zo závažných procesných väd vymenovaných v písmenách a/ až g/ tohto ustanovenia (ide tu o nedostatok právomoci súdu, spôsobilosti účastníka, prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, ak sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, prípad odňatia možnosti účastníka konať pred súdom a prípad rozhodovania vylúčeným sudcom alebo nesprávne obsadeným súdom).

S prihliadnutím na námietku dovolateľky, ale tiež vzhľadom na zákonnú povinnosť (§ 242 ods. 1 O.s.p.) skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní, postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v ustanovení § 237 O.s.p., dovolací súd sa komplexne zaoberal otázkou, či konanie nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 O.s.p.

Dovolaateľka nenamietala, že by v konaní došlo k procesným vadám v zmysle § 237 písm. a/ a c/ až g/ O.s.p. a existencia procesnej vady takejto povahy nevyšla v dovolacom konaní najavo.

Dovolací súd – vzhľadom na námietku dovolateľky – osobitne skúmal, či tí, ktorí v konaní vystupovali ako účastníci, mali spôsobilosť byť účastníkmi konania (§ 237 písm. b/ O.s.p.). Dospel pritom k záveru, že konanie je takouto procesnou vadou postihnuté.

Podľa § 211 ods. 2 O.s.p., ak tento zákon neustanovuje inak, pre konanie na odvolacom súde platia primerane ustanovenia o konaní pred súdom prvého stupňa.

Podľa § 19 O.s.p., spôsobilosť byť účastníkom konania má ten, kto má spôsobilosť mať práva a povinnosti; inak len ten, komu ju zákon priznáva.

Podľa § 103 O.s.p., kedykoľvek za konania prihliada súd na to, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať vo veci (podmienky konania).

Podľa § 107 ods. 1 O.s.p., ak účastník stratí spôsobilosť byť účastníkom konania skôr, ako sa konanie právoplatne skončilo, súd posúdi podľa povahy veci, či má konanie zastaviť alebo prerušiť alebo či môže v ňom pokračovať.

Podľa § 107 ods. 3 O.s.p., konanie súd preruší najmä vtedy, ak ide o majetkovú vec a navrhovateľ alebo odporca zomrel; v konaní pokračuje s dedičmi účastníka, prípadne s tými, ktorí podľa výsledku dedičského konania prevzali právo alebo povinnosť, o ktorú v konaní ide a to len čo sa skončí konanie o dedičstve, ak povaha veci nepripúšťa, aby sa v konaní pokračovalo skôr.

Zákonné ustanovenie § 103 O.s.p. ukladá súdu povinnosť v každom štádiu konania prihliadnuť na to, či sú splnené zákonom stanovené podmienky (procesné podmienky konania), aby súdne konanie mohlo prebehnúť a súd mohol vydať rozhodnutie. Medzi základné procesné podmienky (okrem iných), ktoré má súd povinnosť skúmať aj bez návrhu po celý čas konania, je splnenie podmienok civilno-procesnej subjektivity, t.j. spôsobilosti byť účastníkom konania. Spôsobilosť byť účastníkom konania znamená mať procesné práva a povinnosti, ktoré zákon účastníkom priznáva, resp. ukladá. Jej predpokladom

je hmotnoprávna subjektivita vo význame spôsobilosti mať práva a povinnosti podľa hmotného práva. Hmotnoprávna spôsobilosť mať práva a povinnosti zaniká smrťou fyzickej osoby, prípadne jej vyhlásením za mŕtvu (§ 7 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka).

Z obsahu spisu dovolací súd zistil, že v priebehu konania, po podaní odvolania žalobcami proti rozsudku súdu prvého stupňa, žalobca zomrel 10. apríla 2012 (úmrtný list na č.l. 298).

Možno tak konštatovať, že v čase rozhodovania odvolacím súdom 7. júna 2012, odvolací súd konal so žalobcom, ktorý nemal spôsobilosť byť účastníkom konania. Takéto rozhodnutie je preto z dôvodu nedostatku podmienky konania zmätočné a ako také je potrebné ho zrušiť.

Ak po začatí konania účastník stratí spôsobilosť byť účastníkom konania (§ 19 O.s.p.), postup súdu upravuje § 107 O.s.p. Podľa povahy veci súd posúdi, či smrť účastníka bráni pokračovaniu v konaní, alebo či v ňom možno pokračovať s právnymi nástupcami zomrelého účastníka konania.

V konaní pred odvolacím súdom vystupoval ako účastník konania ten, kto už spôsobilosť byť účastníkom konania nemal. Správne mal odvolací súd konať s jeho právnymi nástupcami, resp. konanie vo vzťahu k tomuto žalobcovi zastaviť, ak právnych nástupcov niet, čo sa však nestalo, preto rozhodnutie odvolacieho súdu trpí procesnou vadou podľa § 237 písm. b/O.s.p., pre ktorú musí dovolací súd napadnuté rozhodnutie vždy zrušiť, pretože rozhodnutie vydané v konaní postihnutom tak závažnou procesnou vadou nemôže byť považované za správne.

Z vyššie uvedených dôvodov Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie (§ 243b O.s.p.), v ktorom odvolací súd zistí existenciu právnych nástupcov žalobcu 1/ a podľa výsledku takéhoto šetrenia zvolí ďalší postup v konaní.

V novom rozhodnutí rozhodne súd znova o trovách pôvodného ako i dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 25. novembra 2013

JUDr. Eva S a k á l o v á, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Lenka Pošová